

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2024  
(OR. en)

14272/24

FOOD 112  
AGRI 717  
VETER 122  
PHYTOSAN 178  
CONSOM 301  
MI 849

## ΣΗΜΕΙΩΜΑ

|             |                                                                                                                                                               |
|-------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Αποστολέας: | Προεδρία                                                                                                                                                      |
| Αποδέκτης:  | Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο                                                                                                                 |
| Θέμα:       | Προκλήσεις στην τροφική αλυσίδα της ΕΕ <ul style="list-style-type: none"><li>– <i>Ενημέρωση από την Προεδρία</i></li><li>– <i>Ανταλλαγή απόψεων</i></li></ul> |

Εν όψει της συνόδου του Συμβουλίου «Γεωργία και Αλιεία» στις 21-22 Οκτωβρίου 2024, επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες στο παράρτημα σημείωμα της Προεδρίας σχετικά με το προαναφερόμενο θέμα.

## **Προκλήσεις στην τροφική αλυσίδα της ΕΕ**

*Ενημέρωση από την Προεδρία*

Η τροφική αλυσίδα της ΕΕ, η οποία περιλαμβάνει τη γεωργία, την επεξεργασία τροφίμων και ποτών, τη χονδρική και λιανική πώληση τροφίμων και ποτών, καθώς και τις υπηρεσίες τροφοδοσίας, απασχολεί 29 εκατομμύρια άτομα (14 % των εργαζομένων στην ΕΕ) και δημιουργεί προστιθέμενη αξία ύψους 800 δις. EUR (20 % της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στην ΕΕ).<sup>1</sup>

Οι φορείς της τροφικής αλυσίδας της ΕΕ<sup>2</sup> αντιμετωπίζουν αναμενόμενες και απροσδόκητες προκλήσεις σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων τους. Η εξάπλωση ζωνοδόσων (π.χ. αφρικανική πανώλη των χοίρων, γρίπη των πτηνών) και επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών (π.χ. *Xylella fastidiosa*) αυξήθηκε εντελώς απρόσμενα, όπως επισημάνθηκε στη διάσκεψη κτηνιατρικών υπηρεσιών ΕΕ – Δυτικών Βαλκανίων και στη συνεδρίαση των προϊσταμένων φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών της ΕΕ, που πραγματοποιήθηκαν στη Βουδαπέστη το φθινόπωρο. Το κόστος των δράσεων έκτακτης ανάγκης που ανέλαβαν οι αρμόδιες αρχές για την πρόληψη πιθανών κτηνιατρικών/φυτοϋγειονομικών κρίσεων υπερέβη τα 900 εκατ. EUR μόνο την περίοδο 2021-2022<sup>3</sup>. Στο εν λόγω ποσό δεν περιλαμβάνονται οι οικονομικές απώλειες των φορέων της τροφικής αλυσίδας λόγω επιδημιολογικών μέτρων, περιορισμών στις μετακινήσεις και απαγορεύσεων εξαγωγών.

---

<sup>1</sup> Key figures on the European food chain (Βασικά αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την ευρωπαϊκή αλυσίδα τροφίμων), Eurostat, 2023.

<sup>2</sup> «Υπεύθυνοι επιχείρησης τροφίμων»: όπως ορίζονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002· «υπεύθυνοι επιχείρησης»: όπως ορίζονται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429· «επαγγελματίες»: όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031·

<sup>3</sup> Βάσει των αιτήσεων επιχορήγησης των κρατών μελών

Το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά<sup>4</sup> καθορίζει τη νομική βάση για τη συνεισφορά της ΕΕ στις εν λόγω δράσεις. Με βάση τα προηγούμενα έτη, το ετήσιο ποσό συγχρηματοδότησης ορίστηκε σε 40 εκατ. EUR για την ΕΕ με ποσοστό συγχρηματοδότησης 50-75 % (με βάση το κατά κεφαλήν ΑΕΕ των αιτούντων κρατών μελών). Οι υπηρεσίες της Επιτροπής κατέβαλαν σημαντικές προσπάθειες για την ανακατανομή των διαθέσιμων κονδυλίων, όπως ζητήθηκε από ευρεία πλειονότητα των κρατών μελών κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου (Γεωργία και Αλβανία) στις 17 και 18 Οκτωβρίου 2022<sup>5</sup>. Ο συνολικός προϋπολογισμός για συγχρηματοδότηση έχει, ωστόσο, ήδη καθοριστεί στο τρέχον ΠΔΠ για το διάστημα έως το τέλος του 2027, με αποτέλεσμα τη μείωση του ποσοστού συγχρηματοδότησης. Εντούτοις, η εξάπλωση πρωτοεμφανιζόμενων και επανεμφανιζόμενων νόσων και επιβλαβών οργανισμών (καταρροϊκός πυρετός του προβάτου, πανώλη των μικρών μηρυκαστικών κ.λπ.) εξακολουθεί να εγείρει προκλήσεις για τους φορείς της τροφικής αλυσίδας της ΕΕ και τις εθνικές αρμόδιες αρχές, όπως επισημαίνεται εκ νέου στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη συγχρηματοδότηση από την Ένωση φυτοϋγειονομικών και κτηνιατρικών προγραμμάτων και μέτρων έκτακτης ανάγκης, που εκδόθηκαν στις 24 Ιουνίου 2024<sup>6</sup>.

Πέρα από οικονομικούς παράγοντες, η πρόληψη των ζωνοδόσων είναι επίσης υψίστης σημασίας για την καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής. Η μικροβιακή αντοχή, η οποία είναι ένα από τα πλέον σύνθετα ζητήματα σε παγκόσμιο επίπεδο που άπτονται της προσέγγισης «Μία υγεία», όχι μόνο απειλεί την ανθρώπινη υγεία, αλλά επηρεάζει επίσης σε μεγάλο βαθμό την ασφάλεια των τροφίμων και την επισιτιστική ασφάλεια.

Η ενιαία αγορά είναι ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Έχει διευκολύνει την καθημερινότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και των ευρωπαίων πολιτών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις ευκαιρίες μετακίνησης, αγορών και σταδιοδρομίας. Έχουν περάσει πάνω από τριάντα χρόνια από τη δημιουργία της, και η ενιαία αγορά παραμένει βασικό εργαλείο για την εξασφάλιση ανάπτυξης, ευημερίας και αλληλεγγύης στην ΕΕ. Ωστόσο, όπως και σε άλλες περιπτώσεις, δεν μπορεί ποτέ να αποκλειστεί η βούληση και η επιθυμία βελτίωσης.

---

<sup>4</sup> Κανονισμός (ΕΕ) 2021/690 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση προγράμματος για την εσωτερική αγορά, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων, τον τομέα των φυτών, των ζώων, των τροφίμων και των ζωοτροφών, και τις ευρωπαϊκές στατιστικές (Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά) και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 99/2013, (ΕΕ) αριθ. 1287/2013, (ΕΕ) αριθ. 254/2014 και (ΕΕ) αριθ. 652/2014

<sup>5</sup> 13491/1/22 REV 1

<sup>6</sup> 11601/24

Μία από τις συστάσεις που τόνισε ο πρώην πρωθυπουργός της Ιταλίας Enrico Letta<sup>7</sup> είναι η βελτίωση της ποιότητας των πληροφοριών ώστε να μπορούν οι καταναλωτές να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες αποφάσεις αγορών. Ήδη πριν από μια δεκαετία, εντοπίστηκαν 901 προαιρετικά συστήματα επισήμανσης των τροφίμων<sup>8</sup> σε ολόκληρη την ΕΕ και έκτοτε ο αριθμός τους έχει αυξηθεί. Οι συνεχώς αυξανόμενες νέες πτυχές οδηγούν σε δημόσιες ή ιδιωτικές πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην παροχή περισσότερων πληροφοριών σχετικά με τις συνθήκες της αλυσίδας εφοδιασμού (καλή μεταχείριση κατά τη διαδικασία παραγωγής, κατάλοιπα φυτοφαρμάκων, αποτύπωμα άνθρακα κ.λπ.). Οι μη εναρμονισμένες πρωτοβουλίες θα μπορούσαν να ανταποκριθούν καλύτερα στις τοπικές/περιφερειακές ή τομεακές ανάγκες πληροφόρησης· ωστόσο, η εφαρμογή εναρμονισμένων λύσεων θα επέτρεπε στους φορείς της τροφικής αλυσίδας της ΕΕ να αξιοποιήσουν τα οφέλη της ενιαίας αγοράς. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη το ενδεχόμενο υπερπληροφόρησης των καταναλωτών.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και η στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»<sup>9</sup> προέβλεψαν την ανάπτυξη πράσινων συμμαχιών για βιώσιμα συστήματα τροφίμων μεταξύ της ΕΕ και όλων των εταίρων της σε διμερή, περιφερειακά και πολυμερή φόρουμ. Μολονότι στις πρόσφατα διαπραγματευθείσες διμερείς εμπορικές συμφωνίες περιλαμβάνονται διατάξεις σχετικά με το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη και/ή τα βιώσιμα συστήματα τροφίμων, οι εμπορικές επιπτώσεις όσον αφορά τις διαφορές μεταξύ των προτύπων παραγωγής της ΕΕ και των τρίτων χωρών διαφέρουν σημαντικά μεταξύ κτηνιατρικών/φυτοϋγειονομικών ζητημάτων αφενός, και ζητημάτων καλής μεταχείρισης των ζώων, βιωσιμότητας και ενημέρωσης των καταναλωτών αφετέρου.

**Συμφωνείτε με τις προκλήσεις που απαριθμούνται; Θεωρείτε ότι η τροφική αλυσίδα της ΕΕ ενδέχεται να αντιμετωπίσει και άλλες σημαντικές προκλήσεις τα επόμενα χρόνια;**

**Κατά την άποψή σας, με ποια μέτρα θα ενισχυθεί η αξία και θα εξασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα της τροφικής αλυσίδας της ΕΕ και, παράλληλα, θα εξακολουθήσει η παροχή ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων σε επαρκή ποσότητα στους πολίτες της ΕΕ;**

---

<sup>7</sup> Έκθεση του πρώην πρωθυπουργού της Ιταλίας Enrico Letta σχετικά με το μέλλον της ενιαίας αγοράς, 2024

<sup>8</sup> Consumer market Study on the functioning of voluntary food labelling schemes for consumers in the European Union («Μελέτη της αγοράς καταναλωτών για τη λειτουργία προαιρετικών συστημάτων επισήμανσης των τροφίμων για τους καταναλωτές στην Ευρωπαϊκή Ένωση») EAH/C/FWC/2012 86 04, 2013

<sup>9</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Από το αγρόκτημα στο πιάτο — Μια στρατηγική για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων», 2020